

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

Мишљење

по захтјеву Министарства комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите околиша Кантона Сарајево о усаглашености приједлога Одлуке о утврђивању тарифних категорија купаца природног гаса са цијенама комуналне услуге снабдијевања природном гасом КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о са Законом о конкуренцији

Сарајево,
март 2025. године.

Број: 07-26-7-001- 4/25
Сарајево, 20.03.2025. године

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (2) Закона о конкуренцији (“Службени гласник БиХ”, бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а на захтјев Министарства комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите околиша Кантона Сарајево, Реиса Џемалудина Чаушевића бр. 1, 71000 Сарајево, Кантон Сарајево, Босна и Херцеговина, запримљен дана 03.01.2025. године под бројем: 07-26-7-001-1/25, на 24. (двадесетчетвртој) сједници одржаној дана 20.03.2025. године, донио је

Мишљење

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) је дана 03.01.2025. године под бројем: 07-26-7-001-1/25 запримио Захтјев за мишљење (у даљем тексту: Захтјев) Министарства комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите околиша Кантона Сарајево, Реиса Џемалудина Чаушевића бр. 1, 71000 Сарајево, Кантон Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Подносилац захтјева или Министарство) на достављени текст приједлога Одлуке о утврђивању тарифних категорија купаца природног гаса са цијенама комуналне услуге снабдијевања природном гасом КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о (у даљем тексту: приједлог Одлуке).

Поводом напријед наведеног Захтјева, Министарству је упућен акт број: 07-26-7-001-2/25 од 20.01.2025. године, којим се тражи додатно појашњење у односу на достављени материјал, након чега је дана 05.02.2025. године под бројем: 07-26-7-001-3/24, запримљен поднесак ресорног Министарства.

Приједлог Одлуке, припремљен од стране Министарства, доноси се на основу Закона о Влади Кантона Сарајево („Службене новине Кантона Сарајево“, број: 36/14 и 37/14), Закона о комуналним дјелатностима („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 и 22/19), Уредбе о снабдијевању природним гасом Кантона Сарајево („Службене новине Кантона Сарајево“, број 22/16) и Мишљења Неовисног стручног тијела Владе Кантона Сарајево.

Увидом у предложени текст приједлога Одлуке, утврђено је следеће:

Члан 1. приједлога Одлуке прописује да се купци природног гаса (корисници комуналне услуге снабдијевања природним гасом) КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево сврставају према категоријама и условима, на начин да се табеларно приказује, уз одређивање инсталисаног капацитета и описом тарифне категорије, десет утврђених тарифних категорија купаца природног гаса: *ТК 1- Домаћинства, ТК 2 - Мала привреда, ТК 3 - Велика привреда, ТК 4 - Велика привреда 4, ТК 5 - Велика*

привреда 2, ТК 6 - Снабдијевање топлотном енергијом, ТК 7 - Снабдијевање топлотном енергијом 1, ТК 8 - Снабдијевање топлотном енергијом 2, ТК 9 - Посебан купац, ТК 10 - ЦНГ пунионице;

Чланом 2. приједлога Одлуке прописује се и усваја цијена комуналне услуге снабдијевања природним гасом, изражена у КМ/Sm³, према утврђеним категоријама купаца КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о., на начин да се табеларно приказује, према редном броју Тарифне категорије и утврђеној категорији купца, припадајућа цијена комуналне услуге снабдијевања природним гасом, без пореза на додатну вриједност.

Чланом 3. приједлога Одлуке прописује се да ова одлука ступа на снагу даном доношења, те да се објављује у „Службеним новинама Кантона Сарајево“, као и да ће се примјењивати почев од дана 01.01.2025. године.

Члан 4. приједлога Одлуке прописује да се ступањем на снагу ове одлуке, ставља ван снаге Одлука о утврђивању цијене дистрибуције природног гаса КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 42/15 и 72/21).

У припадајућем Образложењу приједлога Одлуке, између осталог, наводи се:

- Правни основ за доношење предложене Одлуке садржан је у чл. 26. и 28. став (2) Закона о Влади Кантона Сарајево („Службене новине Кантона Сарајево“, број: 36/14 и 37/14), којим се утврђује да Влада Кантона Сарајево доноси, између осталог, и одлуке, као и то шта се одлуком утврђује, затим у члану 22. Закона о комуналним дјелатностима („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 14/16, 43/16, 10/17, 19/17, 20/18 и 22/19), Мишљењу Неовисног стручног тијела Владе Кантона Сарајево за утврђивање валидности калкулације и коначног приједлога цијене/висине тарифних ставова за комуналну дјелатност снабдијевања топлотном енергијом корисника услуга Кантоналног јавног комуналног предузећа „Топлане – Сарајево“ д.о.о. Сарајево и комуналну дјелатност снабдијевања природним гасом корисника услуге КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево, којом се утврђује Приједлог нових тарифних категорија купаца природног гаса са приједогом корекције цијене комуналне услуге снабдијевања природним гасом број: 0101-02-675/24 од 15.03.2024. године и у Одлуци Надзорног одбора КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево, број: 0101-02-3520/24 од 08.11.2024. године, о измјени Одлуке Надзорног одбора, број: 0101-02-675/24 од 15.03.2024. године;
- одредбама члана 22. Закона о комуналним дјелатностима („Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 14/16, 43/16, 10/17 – Испр., 19/17, 20/18 и 22/19), одређено је да висину цијене и начин плаћања комуналне услуге предлаже давалац комуналне услуге, на основу детаљне калкулације, а у складу са одредбама члана 15. овог Закона;
- валидност калкулације и коначан приједлог висине цијене комуналних услуга утврђује независно стручно тијело Владе Кантона, Града, односно општине, а стварну цијену комуналних услуга одређује и усваја Влада Кантона, градски, односно општински савјет, у складу са надлежностима из чл. 7., 8. и 9. овог Закона;
- уколико се цијена услуге утврди у нижем износу од стварне цијене коштања, разлику средстава ће надокнадити Кантон, Град, односно општина. Цијена комуналне услуге за пружену комуналну услугу плаћа се даваоцу услуге;

- цијена комуналне услуге садржи све трошкове текућег одржавања и функционисања комуналног система на који се односи, те трошкове набавке нових сталних средстава даваоца комуналне услуге према члану 37. став (2) тачка а) и став (3) овог закона;
- у цијену комуналне услуге укључена је амортизација, која се састоји из амортизације сталних средстава даваоца комуналне услуге и амортизације сталних средстава инфраструктурног комуналног система, односно добара у општој употреби. Давалац комуналне услуге амортизацију користи за обнављање сталних средстава, а дио амортизације сталних средстава инфраструктурног комуналног система, односно добара у општој употреби према програму на који сагласност даје Влада Кантона, градски, односно општински савјет, у складу са надлежностима из чл. 7., 8. и 9. овог закона;
- давалац комуналне услуге КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево је актом број: 0101-05-894/24 од 05.04.2024. године, Министарству комуналне привреде, инфраструктуре, просторног уређења, грађења и заштите околиша Кантона Сарајево упутио Приједлог за измјену тарифних категорија и цијена комуналних услуга;
- управа предузећа је у протеклом периоду извршила детаљну анализу финансијских показатеља пословања, трендова на тржишту и кроз друге индикаторе пословања на основу којих је препозната потреба измјене тарифних ставова, затим израде приједлога за корекцију висине тарифних ставова/цијена комуналне услуге снабдијевање природним гасом путем централног гасног система, као и цијене одржавања мјерно – регулационих уређаја (МРУ);
- редефинисање назива тарифних ставова, и увођење нових, оцијењено је неопходним због учесталих поступака које правна лица покрећу пред Конкурентијским савјетом, захтијевајући сврставање у тарифну категорију купаца са повољнијом цијеном. У вези с тим, приступило се прецизнијем и јаснијем дефинисању тарифних категорија и услова за сврставање корисника у једну од њих;
- новим тарифним категоријама су препознате и одређене категорије потрошача у вези са захтјевима Закона о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању лица с инвалидитетом Федерације БиХ;
- у вези са траженом корекцијом цијена код свих тарифних категорија уведено је треће децимално мјесто. Према томе, тражена корекција цијена за сваку категорију купаца, осим за ТК 10 – ЦНГ пунионице, је реда величине до један фенинг по стандардно метру кубном природног гаса (Sm³);
- у приложеном документу Управе КЈКП „Сарајевогас“ под називом „Приједлог нових тарифних категорија купаца природног гаса са приједлогом корекције цијене комуналне услуге снабдијевања природним гасом и приједлог корекције цијене одржавања мјерних уређаја природног гаса“, изнесена је опширна аргументација у вези са разлозима за тражену корекцију цијена услуге, наводећи да ће тражене корекције цијене имати минималан ефект на укупну цијену услуге, јер се водило рачуна о заштити корисника од наглог повећања цијене, а истовремено омогућити покриће трошкова увећаних пословања и неопходан ниво улагања у обнављање постојећих капацитета гасне инфраструктуре;

- процјена за мјесечну зимску потрошњу гаса код тарифне категорије *Домаћинства* у количини од 150 SM3, повећање рачуна би износило 1,2 KM без ПДВ-а, а са корекцијом цијене дистрибуције и корекцијом цијене одржавања мјерно-регулационих уређаја (МРУ) би износило цца 2,6 KM без ПДВ-а;
- у вези са предложеним начином корекције цијене комуналне услуге, може се констатовати да је исти произашао из до сада примијењене праксе при утврђивању висине дистрибутивних цијена, а која је као таква потврђена претходним мишљењима неовисних стручних тијела, те одређена и усвојена од стране Владе Кантона Сарајево у складу са Законом о комуналним дјелатностима. Наведено има у одабраном концепту/систему обрачуна трошкова за потребе калкулације, познатом као „Концепт циљаних трошкова“, установљен као прихватљив оснивачу и власнику Кантона Сарајево израженог социјалног фокуса на кориснике комуналних услуга и добробити друштвене заједнице;
- када је ријеч о ефектима тражене корекције цијене на пословање предузећа, предлагач наводи се да ће корекција цијена дистрибуције Предузећу повећати приход за око 900 хиљада KM на годишњем нивоу, а корекција цијене одржавања мјерно регулационих уређаја код категорије *Домаћинства* у износу од 1,4 KM по МРУ додатних око 1,29 милиона KM;
- нарочито се истиче ризик од неусвајања предложене корекције цијена што ће за посљедицу имати смањење обима пословних активности и снижење квалитета услуга јер неће бити могуће покрити све трошкове пословања који треба да осигурају одржавање пословно техничког система који се мора експлоатисати и одржавати у складу са законским, подзаконски прописима и техничким прописима из области гасне привреде;
- законска алтернатива (члан 22. став 6. Закона о комуналним дјелатностима Кантона Сарајево) повећању цијене комуналне услуге је да ће, уколико се цијена услуге утврди у нижем износу од стварне цијене коштања, разлику средстава надокнадити Кантон Сарајево;
- поступајући у складу са одредбама члана 22. став (5) Закона о комуналним дјелатностима и Рјешења Владе Кантона Сарајево, број: 02-04-36737-16/24 од 18.07.2024. године, којим је именовано, Неовисно тијело Владе Кантона Сарајево за утврђивање валидности калкулације и коначан приједлог цијене/висине за комуналну дјелатност снабдијевања топлотном енергијом корисника услуга Кантоналног јавног комуналног предузећа „Топлане – Сарајево“ д.о.о. Сарајево и комуналну дјелатност снабдијевања природним гасом корисника услуге КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево, разматрајући материјал под називом „*Приједлог нових тарифних категорија купаца природног гаса са приједлогом корекције цијене комуналне услуге снабдијевања природним гасом и приједог корекције цијене одржавања мјерних уређаја природног гаса*“, за примљен дана 01.10.2024. године, као и другу достављену документацију даваоца комуналне услуге КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево, донијело је *Мишљење о утврђивању приједлога тарифних категорија купаца природног гаса са цијенама комуналне услуге снабдијевања природним гасом и утврђивање приједлога цијене одржавања мјерно-регулационих уређаја природног гаса код категорије „Домаћинства“* број: 05-13-35122-1/24 од 09.12.2024. године;
- усаглашеним Мишљењем Неовисног стручног тијела, донесеним закључцима дате су препоруке Влади Кантона Сарајево у вези са предложеним одлукама;

- Неовисно стручно тијело наведени материјал под називом: „*Приједлог нових тарифних категорија купаца природног гаса са приједлогом корекције цијене комуналне услуге снабдијевања природним гасом и приједлог корекције цијене одржавања мјерних уређаја природног гаса*“ достављен од стране КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево, као даваоца комуналне услуге, сматра објективним, довољно образложеним и препоручује Влади Кантона Сарајево да исти прихвати у цјелини са свим пратећим прилозима као основу за доношење предложених одлука;
- Неовисно стручно тијело сматра да је наведени материјал под називом „Приједлог нових тарифних категорија купаца природног гаса (корисника комуналне услуге снабдијевања природним гасом) у КЈКП „Сарајевогас“ д.о.о. Сарајево значајно унапријеђен у погледу већ постојећих, али иновираних тарифних категорија (у дијелу назива тарифне категорије и описа тарифне категорије), као и у погледу предложених потпуно нових тарифних категорија (са новим називом тарифне категорије, инсталисаним капацитетом као параметром разврставања и новим описом тарифне категорије), те се предлаже Влади Кантона Сарајево да исти прихвати, односно да усвоји предложену одлуку;
- Независно стручно тијело сматра да наведени материјал под називом „*Приједлог корекције цијене комуналне услуге снабдијевања природним гасом*“ има оправдање имајући у виду континуисан и значајан раст трошкова пословања у претходном периоду који је изван утицаја даваоца комуналне услуге, да не представља осјетно оптерећење за кориснике комуналне услуге, те се из наведених разлога и у циљу одржавања достигнутог квалитета пружања комуналне услуге предлаже Влади Кантона Сарајево да исти прихвати, односно да усвоји предложену одлуку.

У складу са чланом 25. став (2) Закона, Конкурвенцијски савјет даје мишљење на нацрте и приједлоге закона и других прописа из области које имају утицаја на тржишну конкуренцију, а које су обавезни доставити предлагачи.

Вршећи анализу достављеног текста приједлога Одлуке, Конкурвенцијски савјет посебно указује на садржај одредбе члана 3. приједлога Одлуке, којом се, између осталог, прописује да одлука ступа на снагу даном доношења, а да ће се примјењивати почев од дана 01.01.2025. године. У правном смислу, ретроактивност подразумијева примјену правне норме на ситуације које се дешавају прије њеног ступања на снагу, што у овом случају имплицира да ће се увећана цијена за услугу снабдијевања природним гасом наплаћивати ретроактивно. Ретроактивно дејство неког правног акта је изузетак који се може само законом прописати, што значи да одлука, као правни акт, не може имати ретроактивно дјеловање. Такође, с гледишта тржишне конкуренције ретроактивна примјена предметног приједлога Одлуке би могла довести у неповољан положај кориснике, односно утврђене категорије купаца.

С тим у вези, садржај наведене одредбе је потребно измијенити, како би приједлог Одлуке био усаглашен са Законом о конкуренцији.

Остале одредбе приједлога Одлуке нису у супротности са Законом о конкуренцији.

Ово мишљење је дато искључиво на основу садржаја достављеног приједлога Одлуке, те уколико исти одступа од стварног чињеничног стања, исто се не може примијенити.

Предсједник

Иво Јеркић

Доставити:

- **Наслов**
- **У спис**